

PSI No.2

Το 2012 θα μείνει στην παγκόσμια οικονομική ιστορία ως η χρονιά που μια χώρα της Ευρωζώνης, η Ελλάδα μας, πτώχευσε δις. Μια φορά τον Φεβρουάριο και μια τον Δεκέμβριο. Και δεν είναι μόνο το επίτευγμα της διπλής, σε έναν χρόνο, πτώχευσης που θα καταγράψει το σωτήριο 2012 με γράμματα μαύρα κι άραχνα στην ιστορία. Υπάρχουν άλλοι δύο λόγοι: Πρώτον, ότι και οι δύο αυτές πτωχεύσεις συνέβησαν εν μέσω θριαμβολογιών των κυβερνώντων πως η χώρα σώθηκε από την... πτώχευση. Και, δεύτερον, ότι το δημόσιο χρέος παραμένει μη βιώσιμο παρά τις δύο, διαδοχικές πτωχεύσεις.

Ξέρω ότι η παραπάνω παράγραφος θα ξενίσει πολλούς αναγνώστες οι οποίοι έχουν πειστεί από τους κυβερνώντες, και τα «μέσα», ότι, τελικά, με το PSI του Φεβρουαρίου και την πρόσφατη απόφαση του Eurogroup, η χώρα απέφυγε την πτώχευση. Κι όμως φίλες και φίλοι. Το κράτος μας πτώχευσε δύο φορές σε μία χρονιά, και οδεύει προς την τρίτη πτώχευσή του κάποια στιγμή στο εγγύς μέλλον. Επιτέλους, ήρθε η στιγμή να θέσουμε στο περιθώριο τους ευφημισμούς που μας αποκρύπτουν την εικόνα της πραγματικότητας, με ζοφερά αποτελέσματα, και να έρθουμε αντιμέτωποι μαζί της.

Κατ' αρχάς, ας θυμηθούμε τι σημαίνει να πτωχεύσει ένα κράτος. Δεν σημαίνει ότι «κατεβάζει τα ρολλά». Σημαίνει ότι αναγκάζεται να ανακοινώσει πως δεν μπορεί να αποπληρώσει τα τοκοχρεολύσιά του στο ακέραιο. Ότι επιβάλει στους δανειστές του να «κουρέψουν» μέρος των τόκων που τους χρωστά ή ακόμα και μέρος του κεφαλαίου που δανείστηκε από αυτούς. Αυτό σημαίνει. Κι αυτό συνέβη τον Φεβρουάριο με το PSI, τότε που «κουρεύτηκε» το 75% της διαχρονικής αξίας των τοκοχρεολυσίων που χρώσταγε το ελληνικό δημόσιο στους ιδιώτες (με αποτέλεσμα, αν θυμάστε, την πυροδότηση των CDS). Το γεγονός ότι βαπτίστηκε «εθελοντικό» το κούρεμα, με το λατινικό ακρώνυμο PSI να του δίνει μια αίσθηση «καθωσπρεπεισμού», δεν έχει καμία απολύτως σημασία. Και η Μαφία «προσφορές» έκανε τις οποίες εκείνοι που αποδέχονταν «επέλεξαν» να αποδεχθούν (θα θυμάστε την φράση-κλειδί του μέσου μαφιόζου του Χόλυγουντ: «Θα σου κάνω μια προσφορά που δεν θα μπορείς να αρνηθείς!»)

Σήμερα; Θα θυμάστε ότι στον δρόμο για το προηγούμενο Eurogroup πηγαίναμε με την απαίτηση του ΔΝΤ για ένα OSI, δηλαδή για ένα κούρεμα των δανείων μας από την τρόικα – καθώς η εκρηκτικότητα του δημόσιου χρέους είναι τέτοια που οι εκπρόσωποι του ΔΝΤ δεν δύνανται πλέον να προσποιούνται (όπως τους αναγκάζει το καταστατικό του ΔΝΤ) ότι δανειοδοτούν μια χώρα της οποίας το χρέος έχει μπει σε μια «σειρά». Επειδή όμως οι γερμανικές εκλογές караδοκούν, και η κυβέρνηση Μέρκελ δεν θα μπορούσε να σταθεί μπροστά στην γερμανική κοινή γνώμη αν αποδεχόταν μερικούς μόνο μήνες μετά την ψήφιση του Μνημονίου 2 από την Ομοσπονδιακή Βουλή πως κι αυτό το «σχέδιο» για την Ελλάδα ναυάγησε, η ιδέα του OSI παραπέμφθηκε στις καλένδες. Τι την αντικατέστησε; Η ιδέα της «επαναγοράς χρέους».

Για να μιλάμε όμως για πραγματική επαναγορά χρέους η διαδικασία αγοράς του πρέπει να εντάσσεται στους κανόνες της αγοράς. Πράγματι, πολλές επιχειρήσεις αγοράζουν ομόλογα που έχουν στο παρελθόν διαθέσει σε επενδυτές (δανειζόμενες από αυτούς) εάν δουν ότι, για κάποιο λόγο, η τιμή τους έχει πέσει (με σκοπό να τα «σκίσουν», διαγράφοντας έτσι ένα μέρος του μακροπρόθεσμου χρέους τους). Εξ ορισμού όμως, ποτέ δεν αγοράζουν μεγάλο ποσοστό αυτών των χρεών τους (των ομολόγων τους) καθώς, αν το κάνουν, θα σπρώξουν την τιμή τους στα ύψη, με αποτέλεσμα η επαναγορά να είναι δώρον-άδωρον.

Το ίδιο ισχύει και με την επαναγορά που επιχειρεί το κράτος μας τώρα: Αν προσπαθήσει να επαναγοράσει (δανειζόμενο από το EFSF) μεγάλο ποσοστό του χρέους του που βρίσκεται στα χέρια των ιδιωτών, όπως συμβαίνει σήμερα, τότε η ελεύθερη τιμή διατίμησης των ομολόγων θα ανέλθει σε επίπεδα που θα αναιρέσουν την λογική της επαναγοράς. Γνωρίζοντας ότι έτσι έχουν τα πράγματα, η κυβέρνηση (συνεπικουρούμενη από την ΕΕ και την ΕΚΤ) κάνει δύο πράγματα: Πρώτον, παρεμβαίνει στην τιμή των ομολόγων (επιβάλλοντας μέγιστο επίπεδο τιμής) και, δεύτερον, ασκεί πιέσεις στις τράπεζες και σε όποιον μπορεί να πουλήσουν μεγάλες ποσότητες των ομολόγων που κατέχουν. Ιδού το δίλημμα: Αν δεν ασκηθούν αυτές οι ασφυκτικές πιέσεις (συνοδεία διάφορων απειλών, φανερών και κρυφών) ώστε να αυξηθεί η ποσότητα των προσφερόμενων ομολόγων και να συγκρατηθεί η τιμή τους, τότε η επαναγορά δεν θα πετύχει τον στόχο της μείωσης του χρέους. Αν ασκηθούν τότε το αποτέλεσμα θα είναι ένα δεύτερο PSI, το PSI No.2 (καθώς οι ιδιώτες θα έχουν εξαναγκαστεί να κουρέψουν τα τοκοχρεολύσια του ελληνικού δημοσίου).

Τι από τα δύο θα συμβεί θα διαφανεί τις επόμενες μέρες κι εβδομάδες. Το μέγα ζητούμενο, βέβαια, είναι πόσοι ξένοι ομολογιούχοι (δηλαδή hedge funds) θα συμμετάσχουν. Ίδομεν. Έως τότε δύο είναι τα δεδομένα: Πρώτον, η απομείωση του χρέους, αν και όσο επιτευχθεί, θα αποτελεί άλλη μια κεκαλυμμένη πτώχευση, τύπου PSI. Ένα PSI No. 2! Και, δεύτερον, αντί αυτό το PSI No. 2 να βοηθήσει την ελληνική οικονομία, θα βαθύνει την Κρίση – όπως ακριβώς έκανε το PSI No. 1.

Γιατί PSI No. 2; Επειδή, στην ουσία οι ελληνικές, ιδίως, τράπεζες εξαναγκάζονται να αποδεχθούν ένα κούρεμα των τοκοχρεωλυσίων του κράτους το οποίο δεν θα το αποδέχονταν εάν δεν ήταν απόλυτα δεσμευμένες θεσμικά και οικονομικά από το υπουργείο οικονομικών, το EFSF, και την ΕΚΤ. Και γιατί γράφω ότι αυτό το PSI No. 2 θα είναι κακό για την οικονομία της χώρας; Επειδή θα διογκώσει τις μαύρες τρύπες στο εσωτερικό των ελληνικών τραπεζών, χωρίς να θέσει το δημόσιο χρέος σε βιώσιμο μονοπάτι, και θα εγγυηθεί πως τα είκοσι τόσα δις που θα δανειστεί ο Έλληνας φορολογούμενος για να τα δώσει (υπό την μορφή νέων κεφαλαίων, η λεγόμενη «επιανακεφαλαιοποίηση») στις τράπεζες δεν πρόκειται ποτέ να διατεθούν στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά ως δάνεια.

Έτσι έμελλε να «φύγει» το 2012: τυλιγμένο στην ιστορική απαξίωση που του επιφύλαξαν δύο ελληνικές κυβερνήσεις οι οποίες αναλώθηκαν σε ευφημισμούς

με τους οποίους προσπάθησαν να συγκαλύψουν δύο πτωχεύσεις εις βάρος της πραγματικότητας που γίνεται ολοένα και σκληρότερη όσο προσπαθούν να μας την κρύβουν.